

Jiří Drazský z Dráchova

(? - 1697)

Otto Janka – Příběhy českých cestovatelů (kniha)

Český šlechtic. Touha po poznání nových věcí vábila Jiřího v mladém věku do ciziny. Procestoval Německo, Anglii, Francii, Itálii. Přidělen byl také k ruskému poselstvu, které Petr a Ivan do Číny z příčin obchodních vypravili, a přibyl do Pekingu. Mnozí přátelé snažně ho napomínali, aby paměti své tiskem vydal. Učinil to latinsky roku 1697, z originálu toho učiněn byl roku 1698 v Hamburce překlad německý a od Jana Rulíka překlad český, pod názvem „Cesta z Moskvy do Číny, kterouž s ruským vyslancem Isbandem skrze krajinu Ustiku, Siberii, Taurusko a mongolskou Tartáii šťastně vykonal Jiří z Dráchova, Čech a rytíř vznešený, léta Páně 1693.” (Ottův slovník naučný, VII/1893)

Jiří z Dráchova se zúčastnil výpravy, kterou do Číny vyslali ruští carové Ivan a Petr Veliký. Byl to třetí pokus. Před tím už byl jeden carský posel na „hedvábných cestách“ zabit a druhému se nepodařilo dosáhnout cíle.

Třetí výpravu vedl Dán Evert Issbrant Ides. Zúčastnili se jí především Rusové, ale také několik Němců a Český rytíř pan Jiří z Dráchova. Jejich cesta trvala skoro tři roky. Čína byla tenkrát ještě nepochopitelná Země - knihy tam začínají číst od konce a a bílé oděvy nosí na znamení smutku - a o pochopení nestojící země - obyvatelé Západu tam dlouho považovali za barbary a ďábly - ale především to byla země, která byla nesmírně daleko. Mezi Moskvou a Pekingem byly vysoké hory, vyprahlé pouště a stepi bez konce. Některé krajiny, kterými procházeli, byly liduprázdné a byli odkázáni jen sami na sebe a v jiných zas žili lidé, pro které byl každý cizinec nepřítelem.

„Hedvábné cesty“, po kterých putovali, byly nejisté a nebezpečné, ale dovedly je až k Čínské zdi.

„K oné ve světě slovatné zdi, ana jest čtyři sta německých mil dlouhá, osm sáhů tlustá a deset sáhů vysoká a na ní osm osob podle sebe jeti může. Vystavěti ji dal čínský císař přes nejvyšší hory, skály, rozsedliny a údolí, aby aziatští Tataři do země jeho nepřátelských vpádů činiti nemohli,“ čteme v knize o cestě Jiřího z Dráchova.

Pokud jde o Čínskou zeď, měla snad ještě jeden účel: ohraničovala střed světa a vesmíru od zemí okrajových a bezvýznamných. „Pupek světa“ byl, aspoň podle přesvědčení všech Číňanů, jen tady, za Velkou čínskou zdí.

Carská družina cestovatelů se však dostala ještě dál, až na císařský dvůr do sálu se stoly zlatem vykládanými, ve kterém císař Kchang-si seděl „na slonovém a velmi skvostném trůnu, maje nohy křížem složeny, a okolo sebe dvořanů veliký počet“. Byli u cíle své dlouhé cesty. Rytíř Jiří z Dráchova mohl začít latinsky rozmlouvat s císařovými tlumočníky. Proč právě on? Snad proto, že jeho latina byla nejbezpečnější a jeho chování nejvybranější. Vyřídili všechno, co jim carové uložili vyřídít.

Potom už se mohli vrátit do Ruska, cestou stejně dlouhou a stejně nebezpečnou,

jako byla ta, která je dovedla až do Pekíngu, a když „stanuli před Moskvou, byli přivítáni Petrem Velikým, který Jiřího velmi vlídně přijal a při svém dvoře pak u veliké uctivosti choval”.

Proč si ze všech účastníků výpravy vybral právě Jiřího z Dráchova? Snad proto, že se na cestě do Číny ze všech nejvíc vyznamenal, pokud jde o Němce, kteří se přece také zúčastnili výpravy, těch si snad skoro nevšímal. Proč? Asi se moc nevyznamenal. Alespoň ve srovnání s rytířem Jiřím z Dráchova.

Ostatní i velitel výpravy Issbrant, když se se všemi loučil, děkoval nejvíc opět Jiřímu z Dráchova, který proslavil svůj národ v dalekých zemích a ukázal, že je pravým českým šlechticem. „Vězte”, řekl, a je dost pravděpodobné, že se mu hlas trochu chvěl dojetím, „že vzpomínka na vás mi bude drahocenná”.

Za celou výpravu mu odpověděl Jiří z Dráchova a hlas mu snad ani jednou nezakolísal, i když to musela být dojemná chvíle. Mluvil dlouho a

přesvědčivě a také pravil, že on sám nevykonal víc, než bylo jeho povinností, „než co se slušelo počestnému šlechtici českého původu”. To na něm bylo nejkrásnější, ta skromnost.

Příběh cesty Jiřího z Dráchova, který u nás vyšel v době národního obrození a který určitě naplňoval čtenáře libými pocity, má jen jednu vadu, jen jednu malou pihu krásy. Pravděpodobně se nikdy nepříhodil.

Výprava Dána Everta Issbranta se opravdu dostala až do Pekingu a pak zase zpátky do Moskvy, ale asi bez Jiřího z Dráchova.

V knize Jana Rulíka čteme, že ne všichni se vrátili „kteří jsme byli vyjeli, neb z nás osm osob zemřelo”. Skoro s jistotou můžeme napsat, že Jiří z Dráchova na „hedvábné cestě” nezemřel, ale asi jen proto že se asi vůbec nenarodil.

Dostal se však i do naučných slovníků a především ovšem do české literatury a to se mnoha českým cestovatelům nepovedlo. Jeho jméno se dokonce vynořuje i v ruské literatuře o objevitelských cestách, ale tam se dostal později a až od nás.

Je možné, že Jan Rulík, který vydal knihu o čínské cestě Jiřího z Dráchova, znal pramen, který my neznáme, ale je mnohem pravděpodobnější, že do cestopisu, který vydal jiný účastník výpravy Adam Brand, si vybájl českého rytíře, aby nám to nebylo líto.

Učinil to pravděpodobně z vlastenectví, ale stejně mu za to nejsme vděční.